మధ్యవర్తి

"అసలు నువ్వు నా కొడుకువే కాదు. ఫో ముందు బయటికి!"

"అదేమో నీకు తెలియాలి. మా అమ్మకు తెలియాలి! నేను మాత్రం వెయ్యి రూపాయలక్కడ పెడితే గాని ఎక్కడికీ కదిలేది లేదు."

"వెయ్యి రూపాయలు! ఈ రోజుల్లో! పాపం నువ్వు ఎప్పుడు అడుగుతావా అని కుప్పపోసుకుకూర్చున్నా! ఏం చేస్తావు వెయ్యి రూపాయలతో? మూటా మూటా మెడకు ఉరిపోసుకుంటావా?"

"మీ కటువంటి అనుమానం ఉంటే నోట్లుగానే ఇవ్వండి!"

"నోట్లో నల్లబొగ్గులో - వాటితో ఏం చేస్తావన్నాను?"

"ఏదో చేస్తానన్నాను! నీ కదంతా ఎందుకు? హోటలు పెట్టుకు బతుకుతాను."

"అదే! అటువంటిదేదో చేస్తే కాని నువు నా ప్రతిష్ఠ బాగా నిలబెట్టినవాడివి కావు. ఏం?"

"నే నెవరో, మీరెవరో? మీ ప్రతిష్ఠ నేను నిలబెట్టేదేమిటి, కనీసం మీ కొడుకునన్నా కానప్పుడు!"

"ఆ కూత నువ్వు కూస్తున్నావు కాని, ఇంకా లోకమంతా కుయ్యటం లేదుగా, కోడై!"

"మొదట నువ్వే కూశావో నేనే కూశానో మనిద్దరికీ తెలుసు.... అయినా, నాకు పోట్లాడటం సరదా అనుకోకండి. అటువంటప్పుడు అసలు విషయం దగ్గిర తగాదాపడటం ఎట్లాగూ తప్పేటట్టు లేదు. వ్యర్థకలహంలోకి కూడా ఎందుకు దించుతారు?"

"మాటలు నేర్చావు. చాతకాని వెధవా! పోయి సంపాదించు. నిన్ను బియ్యే చదివించి నీ కోసం ఎంత తగలెయ్యాలో అంతా తగలేశాను. ఇక నా దగ్గిర చిల్లి గవ్వ లేదు!"

"ఆ సంపాదనకే పెట్టుబడి కావాలిసి వెయ్యి రూపాయలు అడిగాను. అవి పెట్టుకొని యావజ్జీవమూ తిందామని కాదు."

"నీ జన్మకు పెట్టుబడి అదివరకే అయిపోయింది. ఇక దమ్మిడీలేదు... ఉద్యోగం చేసి యేడుస్తావని ఆ పెద్దమనిషి కాళ్ళా వేళ్ళాపడి శిఫారసు చెయ్యటానికి వప్పిస్తే, అయన్ను కాస్తా అవమానపరిచి, నాకు ఆయన మొహం చూడటానిక్కూడా తలవంపులుగా చేస్తావా?"

"అవమానమేమిటి? నాకిప్పటికీ అర్థం కాకుండా ఉంది. తన తమ్ముడి కొడుక్కు పది రూపాయల ఉద్యోగం ఇప్పించలేనివాడు, నా ఉద్యోగానికి ఎట్లా శిఫార్సు చెయ్యగలడో! కళ్ళూ, చెవులూ లేనివాళ్ళకు చెప్పండి ఇటువంటి కభుర్లు."

"వాళ్ళే నయం! నీ మాదిరిగా దురహంకారంతో గింజుకోక, రోజుకో పావలా డబ్బులు యాచించుకోగలుగుతున్నారు."

"అవును. ఆ పని మీ ప్రతిష్ఠకు భంగకారి కాదుకూడానూ!.. మొత్తానికి మంచి ఉపాయం కనిపెట్టావు.... నన్ను అసలు విషయాన్నించి తప్పించి నా చేత అవీ ఇవీ వాగించటం!... నాకీ కభుర్లతో ఏమీ పనిలేదు. నేనింకో విషయం ప్రసంగించను. నాకు కనీసం వెయ్యి రూపాయలు కావాలి. ఎప్పుడిస్తావో చెప్పు. అంతదాకా పెద్ద మనిషి తరహాగా ఊరుకుంటాను. ఆ పైన ఒక్క క్షణం కూడా ఈ కొంపలో ఎవరికీ నిద్రాహారాలు లేకుండా చేస్తాను. చేసి తీరుతాను!"

"నీ తాతముల్లె దాచావా ఏమిటి నాదగ్గిర?"

"నా తాతముల్లె కాకపోతే నీ స్వార్జితం నాకిమ్మన్నానా ఏమిటి? నీ డబ్బు నాకు విషతుల్యం. నా తాతముల్లె ఎనిమిదెకరాలుండాలి. ఏం చేశా వదంతాను? దాన్లో నా కెంతవస్తుందో అంతా పంచండి. మీరు హరీ అన్న తరవాత మిగతాదాని సంగతి చూస్తాం!"

"మాటలు తిన్నగారానీ, పుంథాకోర్! నీ అక్కల పెళ్ళికి మూడేసి మూడేసి వేలు పోశాను. నీ దినవారాలకు మూడువేలు పైగా తగలేశాను. నీ తాతముల్లె అప్పుడే పోయింది. నడు ముందుకు బయటికి!"

"నా తాతముల్లెకు నాకన్నా ముందు నా అక్కల మొగుళ్ళు వారసులల్లే ఉన్నారు. తలా వెయ్యిన్నూటపదహార్లూ, వెండి సామానూ, అవన్నీ కట్టబెట్టి అల్లుళ్ళ చేత నానా బూతులూ పడటానికభ్యంతరం లేదు. కాని కొడుక్కు 'బతుకుతానో, భగవంతుడా' అంటే ఇవ్వటానికి చిల్లిగవ్వ లేదు."

"నిన్ను నేను బతకవద్దన్నానా? భరణం ఇస్తాను, ముండ కిచ్చినట్లు, తింటూ ఉండు."

"నాకాభరణం అక్కర్లేదనే చెప్పటం. నేను కానీ కావాలన్నా మిమ్మల్ని అడగాలి. ఎందుకని మీచేత అడిగించుకోవాలి. రేపు యీ ముండ భరణమే నా భార్యా కూడా పంచుకోవాలి – దాని కేదైనా కావాలంటే అది నన్ను ప్రార్థించటమూ, నేను మీతో మనవి చేసుకోటమూ! తమ శలవైతే కద్దు! లేకుంటే లేదు ... నా కిదంతా పనికిరాదు. నాకు వెయ్యి రూపాయలు కావాలి. ఎందుకు కావాలో కూడా చెప్పను. ఇవ్వకపోతే కొంపకు చిచ్చుపెట్టి తీరుతాను. అట్లా చెయ్యకపోతే నేను మీ కొడుకును కాదు."

"నువ్వసలు నా కొడుకువే కాదు. ఫో అవతలికి... నువ్వూ, నీ పెళ్ళామూ!"

"దాని జోలి ఎత్తకండి. నాకు తూలుతుంది. నేను తూలితే మనిషిని కాను."

వారం రోజుల నించీ, ఈ విధంగా నడుస్తున్నది దశరథరామయ్యకూ, కొడుకు హనుమంతరావుకూ.

ఏరకం మనుష్యులు ఆ రకం మనుష్యులతో అతికిపోతారని తెలీనివాళ్ళు అనుకుంటారు. కాని అది పూర్తిగా నిజం కాదు. ఇద్దరు మంచివాళ్ళ విషయంలో తప్ప అది వర్తించదు. ఇద్దరు చెడ్డవాళ్ళకు వాళ్ళ దుర్గుణాల సామ్యం వల్ల పొసగటం అసంభవం. ఇద్దరు పిసినిగొట్టులకు ఎట్లా పొసుగుతుంది? గుణాల యొక్క మంచి చెడ్డలు నిర్ణయించటానికి ఇది ఒక మంచి ఉపాయం కూడానూ. ఒక గుణాన్ని ఆ గుణం తోనే పరీక్ష చెయ్యాలి. ఏ గుణం కలవాడు ఆ గుణమే ఇతరుల్లో చూసి సహించలేడో, అది దుర్గుణం. మానవులను ఎడం చేసేవి దుర్గుణాలు. మానవులను దగ్గిరికి చేర్చి జాతికి ఐకమత్యమూ, బలమూ చేకూర్చేవి సద్గుణాలు.

ఈ తండ్రీ కొడుకులు అనేక విషయాల్లో ఒకరినొకరు పోలినవారే. కాని ఇద్దరికీ పడలేదు. హనుమంతరావుకున్న ఓర్పులేనితనం చూస్తే దశరథరామయ్యకు ఒళ్ళు మంట. దశరథరామయ్యకు ఓర్పు లేకపోవటం చూస్తే హనుమంతరావుకు ఒళ్ళు మండేది. కాస్త కోపం రాగానే అవతలివాణ్ణి గడ్డిపరక కింద కట్టివెయ్యటం తండ్రిలో పెద్ద దుర్గుణమని హనుమంతరావు నమ్మకం. కాస్త వాదనలోకి దిగగానే తన్ను "నువ్వు నువ్వు" అని సంబోధించటమే కాక, తన్నొక వెంట్రుక కింద కట్టి మాట్లాడటం తన కొడుకుకున్న పెద్ద తెగులని దశరథరామయ్య నమ్మకం. వీరిద్దరికీ తగాదా పరిష్కారం అయ్యేదెట్లా?

తను మాట్లాడినదాన్లో పాయింటు ఉన్నదని దశరథరామయ్య కొడుక్కు తెలియ చెయ్యాలని ప్రయత్నం చేస్తూ, అతను అది చూడకపోవటం చూచి మరింత మండిపడేవాడు. సరిగా అదే సమయంలో హనుమంతరావు కూడా తన పాయింటు తండ్రికి విప్పి చూపిస్తూ, ఆయన దాన్ని గమనించకపోతే మరింత మండిపడేవాడు.

"ఏంరా, అబ్బాయి! శేషగిరిరావు గారితో మాట్లాడాను. నీకు ఉద్యోగం ఇప్పిస్తానన్నాడు. కాస్త ఆయనకు కనపడుతూ ఉండు అప్పుడప్పుడూ!"

"ఆయన ఎట్లా ఇప్పిస్తాడు నాన్నగారూ? ఆయనకంత పలుకుబడే ఉంటే, నరసింహారావు నిరుద్యోగిగా ఉండటమేమీ?"

ఈ పోట్లాట ఈ విధంగా ప్రారంభమయిందంటే ఎవరైనా నమ్మగలరా?

కాని ఇది ఇట్లా ప్రారంభం కావటం సౌభాగ్యమ్మగారు కళ్ళారా చూస్తూ, చెవులారా విన్నది. ఆ రోజుకారోజు ఈ వివాదం పెరిగిపోతున్న వైనం చూసి ఆవిడ తన కళ్ళనూ,

చెవులనూ తనే నమ్మలేకపోయింది. చదరంగం మొదలైన ఆటల్లో ఆడేవాళ్ళకన్న చూసేవాళ్ళకు ఆట యొక్క కిటుకులు బాగా తెలిసినట్టు, ఆవిడకు ఈ కలహం ఎంత వృథాకలహమో తండ్రికొడుకులకన్న బాగా తెలుసును. ఆ యిద్దరూ చిన్న అగ్నికళకాని ఒక మండదగిన కట్టెగాని లేకుండా, గారడీ చే జ్వాల తయారు చేశారు. ఇది చల్లారాలంటే ఎక్కువ శ్రమ కూడా అవసరం లేదు. తండ్రికొడుకు లిద్దరూ, తమవల్ల పొరపాటయిందని చెంపలు వాయించుకోను కూడా అక్కర్లేదు. రెండోవారు చెప్పే మాటల్లో కించిత్తు సబబు ఉందేమో చూతామని అనుకుంటే చాలును - ఈ తగాదా కట్టుబడిపోతుంది. ఎవరికన్న ఎవరు రెండో వారిని ఎంత ఎక్కువ నీచంగా చూడగలుగుతారో చూతామని ఇద్దరూ ఎంతకూ పట్టుపట్టుకు కూర్చుంటే, పాపం, ఆడది సౌభాగ్యమ్మ ఏం చెయ్యగలదు? ఇద్దరిచేతా ఇంతవయసు గడిచిన తరవాత ఇప్పుడు రంకులు కట్టించుకుంటూ, ఇద్దరి సందునా నలగటం తప్ప! ఆవిడ ఎడంగా ఉంటేనే ఇంత సౌరభ్యంగా ఉంది. ఇక ఆవిడ మధ్యవర్తి తనం చెయ్యబోతే వాళ్ళు ఆమెను బతకనిస్తారా? ఉత్తది. ఆవిడ ఒక్క నమస్కారం చేసి, "దీనికి అంతు ఎప్పుడురా భగవంతుడా?" అని ప్రార్థించింది.

ఆ యిద్దరిలోనూ పైకి చూడటానికి హనుమంతరావు మెరుగనిపిస్తాడు. సాధ్యమైనంత వరకు అతను అవీ ఇవీ తవ్వడు. పోట్లాడటం ఇష్టం లేనివాడల్లే కనిపిస్తాడు. తండ్రి తూలినంత తూలినట్టుండడు. అప్పుడప్పుడూ వాదనలో తండ్రి మాటలు ఆయన మీదికే తిప్పికొట్టి వినేవాళ్ళకు తప్పంతా తండ్రిదే ననిపిస్తాడు. కాని అతనివల్ల కావలసినంత తప్పు లేకపోలేదు. పది రోజుల కిందటివరకూ తనకు కానీ కావలసినా సంతోషంతో తండ్రినడిగి తీసుకోలేదా? అది తనకు భరణంగా భావించాడా? తను బియ్యే వరకూ చదవటానికి అయిన ఖర్చంతా వృథా అయిందనీ, తనకు ఏ చిన్న ఉద్యోగమన్నా దొరక్కపోవటం తన ప్రారబ్ధమనీ అతను అనేకమార్లు అనుకోలేదా? తన అక్కలకు తన తాత ఆస్తి మీద నైతికంగా తనకున్న అధికారం ఉందని ఎన్నోసార్లు ఎంతో మంది దగ్గిర అనలేదా? ఇవన్నీ అడిగేవారెవరు?

కాస్త కోర్టుపని తగిలి దశరథరామయ్య గారు బస్తీకి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. హనుమంతరావు అత్తవారి ఊరు ఆ ఊరే. సహజంగా దశరథరామయ్య వియ్యంకుడి ఇంటికే వెళ్ళాడు అతిథ్యానికి.

దమయంతి మామగార్ని చాలా మర్యాద చేసి, కుశల ప్రశ్నలడిగి, కాళ్ళు కడుక్కునేందుకు నీళ్ళిచ్చి ఎంతో గౌరవించింది. దశరాథ రామయ్యకు కోడల్ని చూడగానే ఎందుకో ప్రాణం లేచివచ్చినట్టయింది. ఈవారం రోజులనుంచీ తీక్షణమైన ఎండ దెబ్బతగిలి నెర్రెలు పడ్డట్టున్న ఆయన హృదయం మీద అమృత వర్షం కురిసినట్టయింది.

కామక్రోధాదులను తిరస్కరించే మహర్షులు సహితం సద్గుణాలకు లొంగిపోయేవాళ్ళు. వారం పది రోజులనించీ గౌరవించబడటం కాని, సానుభూతి చూపబడటంకాని అనుభవించని దశరథరామయ్యకు కోడలి అపేక్ష ఎంత ఆహ్లాదకరంగా ఉందో? తన గర్భవాసాన పుట్టి తన్ను వేధిస్తున్న హనుమంతరావుతో ఈ పిల్లను పోల్చుకున్నాడేమో దశరథ రామయ్య? ఎవరి సానుభూతితోనూ తమకు ప్రమేయం లేనట్టు నటిస్తూ అందరికన్నా ఎక్కువ సానుభూతి కావలసినవాళ్ళలో ఆయన కూడా ఒకడు.

ఏమయినా ఆయనకు దమయంతిని చూడగానే కలిగిన ఆనందానికి మేరలేదు. "ఈ పువ్వు ఎంత అందంగా ఉందీ! ఎన్నడూ చూడలేదే! ఆహా! ఇది మనింట్లో ఉంటే ఎంత బాగుండును!" అని అపూర్వమైన పుష్పాన్ని చూసి మనం అనుకున్నట్టే అనుకోగలిగాడు దశరథరామయ్య దమయంతిని చూస్తూ. ఈ పిల్ల తన కోడలయినందుకు చాలా సంతోషమయింది. కాని, "ఆ వెధవ దీనికి తగడుకదా" అనే చింత ఆయన్ని కొంచెం బాధించింది.

వెయ్యవలసిన కుశల ప్రశ్నలన్నీ వేసి దమయంతి పారిపోలేదు. అక్కడే గడపలో ఆయనకు సగం కనబడుతూ నిలుచుంది. ఈ పిల్లతో తన కష్టసుఖాలన్నీ చెప్పుకోవాలని దశరథరామయ్యకు ఒక ఆవేశం వచ్చింది. ఆమెకూ తనకూ మధ్య ముప్ఫై ఏళ్ళ తేడా ఉన్న మాటకూడా మరచిపోయి, ఆమె తన వయసు మనిషి అయినట్టూ, తను ఆమె వయసువాడల్లేనూ ఆయన మాట్లాడటం మొదలుపెట్టాడు. చిన్నతనంలో ఎప్పుడో ఆయన తన తల్లితో ఈ విధంగా మాట్లాడి ఉంటాడు. మళ్ళీ ఇప్పుడు! ఈ అనుభవం ఆయన ఆత్మకు చాలా సుఖకరంగా కూడా ఉంది.

పూసగుచ్చినట్టు తనకూ, తన కొడుక్కూ నడిచిన తగాదా యావత్తూ దశరథ రామయ్య కోడలికి చెప్పాడు, పొరపాటున అయినా తను కొడుకును అన్న మాటల్లో ఒకటయినా పయికి రానివ్వకుండా. దమయంతి తీరికగా ఆయన చెప్పేదంతా విన్నది. మధ్య మధ్య మాటలు కూడా అందుకున్నది. "నేను పసిదాన్ని ఇదంతా నాకెందుకు లేండి!" అన్నట్టుగా కాని, "పెద్దనాంబసానితనం" కనపరుస్తూ కాని ఒక్క మాటకూడా రానివ్వలేదు. మాట్లాడటంలో ఆ తూకం సహజంగా రావాలి. దమయంతికది పుటకలోనే వచ్చింది.

దశరథరామయ్యగారు తనమీదినించి గొప్పభారం ఒకటి తొలగించుకున్న వాడల్లే తృప్తిపడ్డాడు. ఎట్లాగో అది తన నోటిమీదిగానే రావాలి. కనక, దశరథరామయ్య వియ్యంకుణ్ణి తన కొడుకు అవుపోసన కార్యం గురించి కదిలించాడు. దమయంతి కేం? పదిహేనేళ్ళు నిండుతై. రజస్వల అయి ఏడెనిమిది మాసాలు కూడా కావస్తుంది. ఆమె తండ్రి కొన్ని

లాంఛనపు మాటలన్నా చివరకు సరేనన్నాడు. ముహూర్తం కూడా నిర్ణయం అయిపోయింది. ఈ మాట ఇంట్లో తెలియగానే తండ్రీ కొడుకులకు మళ్ళీ ఘర్షణ జరిగింది.

"చేసేది నా కార్యమా? ఊళ్ళోవాళ్ళ కార్యమా? నాకు తప్పెట్లూ, తాళాలూ బాజాలూ, వందమంది సాక్షులూ ఎందుకు? నాయిష్టం వచ్చినప్పుడు వెళ్ళి నా పెళ్ళాన్ని నేను తెచ్చుకుంటాను" అని హనుమంతరావూ, "నీ యిష్టం వచ్చినట్టే ఏడుచుకో. నువ్వెట్లా ఛస్తే నాకెందుకు?" అని దశరథరామయ్యా. ఆ పోట్లాట అప్పటికి ఆఖరు చేశారు.

"అమ్మయ్యో! మీకు పోట్లాడటం ఎంత సరదా అండీ! నాతో ఎప్పుడూ పోట్లాడరు కాదూ? ఎవరికైనా కోపం వస్తే నా ప్రాణాలు పీచుపీచు మంటై" అన్నది దమయంతి.

హనుమంతరావు నవ్వాడు. అతను భార్యను తెచ్చుకుని వారంరోజులయింది. ఇకముందెట్లా వున్నా, యిప్పటివరకూ అతను పెళ్ళాం వంక నవ్వుతూ తప్ప చూడలేకుండా ఉన్నాడు. ఇకముందు కూడా ఆమె మీదగాని, చివరకు ఆమె ఎదురుగా గాని కోపంతో ఉండటం కష్టంగానే ఉండేటట్టు ఉంది. ఎల్లప్పుడూ సంతోషంగా ఉండే విద్య ఆమెకు తెలుసునల్లే ఉంది. ఆమె యొక్క సరదా అదొక రకమైన ఉత్తమజాతి అంటువ్యాధి మాదిరిగా కూడా కనపడుతున్నది.

కొద్దికాలం కిందట తండ్రి చేసిన పనే హనుమంతరావిప్పుడు చేశాడు... తను తన తండ్రిని అన్న మాటలన్నీ దాచిపెట్టి పెళ్ళాంతో తండ్రి మీద చాడీలు చెప్పాడు. భగవంతుడు దమయంతిని మధ్యవర్తితనం చెయ్యటానికని సృష్టించాడేమో. లేకపోతే వాళ్ళూ వాళ్ళూ వచ్చి తమ తమ రిపోర్టులు ఆమె దగ్గర చెయ్యటం ఎందుకు?

మధ్యవర్తులెప్పుడూ గోడమీది పిల్లి వాటంగా ఉండాలి. లేకపోతే తమ ఉద్యోగం త్వరలో ఊడిపోగలదు. అందుకేనేమో దమయంతి మొగుడులేనప్పుడు మామగారితోనూ, ఒంటరిగా మొగుడితోనూ ఒక రకంగా మాట్లాడటం మొదలుపెట్టింది. ఆ రకం ఇదీ!

"ఎబ్బే! మీరు అనవసరంగా మథనపడుతున్నారండీ! మీరు అనేది ముమ్మాటికీ నిజమనుకోండి! కాని ఆయన అనేమాట అబద్ధం కాదు. మీకు సరియైన మధ్యవర్తి ఉండి పనిచేస్తే మీ తగాదా సులభంగా తేలిపోతుంది!"

"నీకు తెలీదే! పిచ్చిదానా. అయినా నీకేమన్నా వాణ్ణి తిప్పగలనని ధైర్యం ఉంటే ప్రయత్నించు" అని దశరథరామయ్య అన్నాడు.

"సరే! ఇంకేం? మాకు నువ్వే మధ్యవర్తిగా ఉండు. ఇటువంటి బంగారపు చిలుక మాకు మధ్యవర్తిగా ఉండటం కన్న కావలిసిందేమిటి?" అని హనుమంతరావు అన్నాడు.

కాని ఎన్నాళ్ళకూ దమయంతి వ్యవహారంలోకి దిగలేదు. ఎవరి దౌర్బల్యం ఏమిటో తెలిస్తేగాని మధ్యవర్తితనం సరిగా సాగదు. సహజంగా మొగుడితత్వం తెలుసుకోటానికే ఆమెకు ఎక్కువ అవకాశాలు లభించినై. ఆమెకు ఒకనాడు మంచి ఉపాయం తట్టింది.

అవకాశం కోసం కనిపెట్టుకుని కూర్చుంది. పోట్లాట కొద్దిగానో గొప్పగానో ప్రతిరోజూ జరిగిపోతున్నది. కాని ఆమెకు కావలసిన అవకాశం అయిదారు రోజులదాకా రాలేదు.

ఆనాడు మధ్యాహ్నం భోజనాలైన తరవాత దశరథరామయ్య భార్యతో ఏదో యింటి ఖర్చును గురించి మాట్లాడుతూ, కొడుకును కూడ ఒక పోటు పొడవటానికి అవకాశం దొరికేటప్పటికి అది వదులుకోటం యిష్టంలేక – ఆయన యిటువంటి విషయాల్లో, పాపం! చిన్న పిల్లవాడి వంటివాడు! – "మీకేమే? 'అది చెయ్యి, యిది చెయ్యి! నాకు పాతిక ఇయ్యి, యాభై ఇయ్యి!' అంటారు. చేసేవాడికి తెలుస్తుంది ఆ కష్టనిష్ఠూరాలు" అన్నాడు.

ఇందులో హనుమంతరావు తండ్రి తన్ను ఎత్తిపొడిచాడనుకునేటందుకేమీ లేదు. కాని ఇతను ఆ తండ్రి కొడుకే కనక తండ్రి ఉద్దేశం గ్రహించగలిగినవాడై, "అబ్బో! ఏమిచేత! బహు గొప్ప చేత చేస్తున్నారు?" అని, పుచ్చకాయల దొంగ అంటే భుజాలు తడువుకున్నాడు. అప్పుడు దమయంతి కలిపించుకుంది.

"ఏమిటండీ, కాకపోయినా! ప్రతిదానికీ ఆయన మీదికి ఒంటికాలిమీద లేస్తారు! అంత చాతయినవారు మీరు చెయ్యరాదూ?... ఆ తాళం చెవులు ఆయన కివ్వండి మామయ్యగారూ! నిజంగానే! ఏం చేస్తారో చూతాం! ఈ సూటీపోటీలన్నీ మీకెందుకు?"

దశరథరామయ్య ఒక్కక్షణం నిర్ఘాంతపోయినాడు. కాని దమయంతి మొహం చూసి ధైర్యం తెచ్చుకుని, "మహారాజుగా!" అంటూ తాళపు చెవులు తీసి కోడలి చేతిలో పెట్టాడు. దమయంతి అవి తీసుకొని వెళ్ళి మొగుడి మొహం ఎదుట గలగల్లాడిస్తూ "ఇంద!" అన్నది.

హనుమంతరావు లోపల పొందిన ఆనందానికి మేరలేదు. తన తండ్రిని దమయంతి ముచ్చటగా బుట్టలో వేసిందనుకున్నాడు. కాని, పాపం! ఏమీ లాభంలేదు. అతనికి ఎటువంటి బాధ్యతా వహించటానికి ఓపికలేదు. అటువంటి విషయాల్లో అతను అమిత సోమరి. తనకిప్పుడీ మేనేజిమెంటు కూడా ఎందుకు? కాని, దమయంతా? బాకు వంటి పిల్ల!

అతను పెళ్ళాంవంక నవ్వుతూ చూసి "అంటే సరి!" అని ఊరుకున్నాడు.

"తీసుకోండి మరి!"

"నేనిప్పుడు ఈ పెత్తనం తక్కువయిందనే దిగులుపడుతున్నా కాదూ?" అన్నాడు హనుమంతరావు.

"మాటలు మాత్రం అంటారు. పడేవాళ్ళుంటే! ఏం?" అంటూ దమయంతి తాళం చెవులు మామగారికి యిచ్చేస్తూ "క్రియకు వచ్చేటప్పటికి యింతేలెండి" అన్నది.

వంట ఇంట్లో సౌభాగ్యమ్మ నిట్టూర్పు విడిచిన చప్పుడు అస్పష్టంగా వినపడ్డది దమయంతికి.

మొదటి ముద్రణ : భారతి, డిసెంబర్ 1935